

โปรแกรมบริหารจัดการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์

(Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers : RCBB)

นายกิตติศักดิ์ กลิ่นทอง นักวิชาการสัตวบาลปฏิบัติการ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในปี พ.ศ.2522 ธนาคารโคกระบือจัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนได้มีโอกาสมีโค-กระบือไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง ด้วยการยืมหรือเช่าซื้อหรือวิธีการอื่นใด ในราคาถูกจากส่วนราชการ องค์กร หรือเอกชน โดยให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบโครงการ ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓ รวมทั้งสิ้น ประมาณ 138,160 ราย ส่วนใหญ่เกษตรกรจะขอรับบริการประเภทยืมเพื่อการผลิต มีกำหนดสัญญา 4 ปี เกษตรกรจะต้องคืนลูกสัตว์ตัวแรกที่เกิดจากแม่สัตว์ที่ยืมไป ที่มีอายุครบ 18 เดือน คืนให้โครงการ ๓ เพื่อขยายผลให้เกษตรกรรายอื่นต่อ และเมื่อครบกำหนดสัญญา 4 ปี แล้ว กรมปศุสัตว์จะมอบกรรมสิทธิ์สัตว์ให้กับเกษตรกร

ระบบทะเบียนเกษตรกรที่มาขอรับบริการของโครงการ ๓ ส่วนใหญ่เก็บบันทึกด้วยโปรแกรม Microsoft Excel ซึ่งไม่สะดวกต่อการจัดการข้อมูลจำนวนมาก และเป็นปัญหาในการตรวจสอบทะเบียนเกษตรกร ซึ่งใช้เวลามากในการตรวจสอบและติดตามผล เพื่อให้เกษตรกรส่งผลผลิตโคคืนโครงการ ๓ อีกทั้งการตรวจสอบสัญญาเพื่อมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือให้แก่เกษตรกรเมื่อครบกำหนด

จากประเด็นปัญหาข้างต้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาสจึงได้มีแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ (Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers:RCBB) เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และต่อยอดพัฒนาเป็นฐานข้อมูล ที่ง่ายต่อการใช้งานของเจ้าหน้าที่

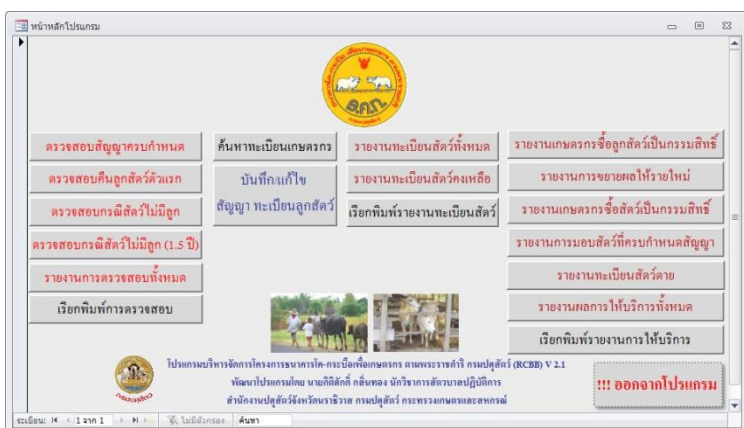
กระบวนการพัฒนา

จากประเด็นปัญหาที่พบ ผู้คิดค้นจึงพยายามหาวิธีการหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหา และเพิ่มขีดความสามารถของกระบวนการทำงาน เพื่อให้ความผิดพลาดลดลง เกษตรกรรายต่อไปที่ขอรับบริการจะได้รับผลประโยชน์เร็วขึ้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาสจึงได้พัฒนาโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล ด้วยโปรแกรม Microsoft Access ซึ่งมีขีดความสามารถมากกว่าโปรแกรม Microsoft Excel ทั้งด้านจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงาน และความสะดวกในการใช้งานของเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ด้านโปรแกรม Microsoft Access จนสามารถพัฒนาโปรแกรมขึ้นใหม่ ชื่อ “โปรแกรมบริหารจัดการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ ” (Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers:RCBB) ได้สำเร็จ โดยปัจจุบันได้พัฒนาถึงเวอร์ชัน 2.1

รายงานผลการพัฒนาโปรแกรม

โปรแกรมบริหารจัดการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ (Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers:RCBB) มีความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน ผู้ที่ไม่เคยใช้ก็สามารถใช้งานโปรแกรมได้ โดยโปรแกรมจะแบ่งหมวดการใช้งานเป็น 4 หมวด

- 1) ตรวจสอบข้อมูล ประกอบด้วย เมนูตรวจสอบสัญญาครบกำหนด ตรวจสอบคืนลูกสัตว์ตัวแรก ตรวจสอบกรณีสัตว์ไม่มีลูก ตรวจสอบกรณีสัตว์ไม่มีลูก (1.5 ปี) รายงานผลการตรวจสอบทั้งหมด เรียกพิมพ์การตรวจสอบ
- 2) ทะเบียนเกษตรกร/สัตว์ ประกอบด้วย ค้นหาทะเบียนเกษตรกร บันทึก/แก้ไข สัญญา ทะเบียนลูกสัตว์
- 3) รายงานทะเบียน ประกอบด้วย รายงานทะเบียนสัตว์ทั้งหมด รายงานทะเบียนสัตว์คงเหลือ เรียกพิมพ์รายงานทะเบียนสัตว์
- 4) รายงานผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย รายงานเกษตรกรซื้อลูกสัตว์เป็นกรรมสิทธิ์ รายงานการขยายผลให้รายใหม่ รายงานเกษตรกรซื้อสัตว์เป็นกรรมสิทธิ์ รายงานการมอบสัตว์ที่ครบกำหนดสัญญา รายงานทะเบียนสัตว์ตาย รายงานผลการให้บริการทั้งหมด เรียกพิมพ์รายงานการให้บริการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากโปรแกรม

- ทะเบียนเกษตรกรถูกจัดเป็นระบบ ง่ายต่อการเรียกใช้และรายงานผล
- ลดความผิดพลาดการตรวจสอบลูกสัตว์ที่ต้องคืนโครงการและสัญญาที่ครบกำหนด
- ลดความซ้ำซ้อนของเกษตรกรที่มาขอรับบริการ
- ลดระยะเวลาดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

การขยายผลสู่การปฏิบัติในพื้นที่

หลังจากที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ได้พัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ (Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers:RCBB) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ได้ทดสอบใช้งานโปรแกรม ฯ ในหน่วยงานตนเอง และจัดฝึกอบรมให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอในสังกัดใช้โปรแกรม อีกทั้งยังได้เผยแพร่ให้หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์ใช้งาน ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปศุสัตว์เขต 4, 8 และ 9 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี, ราชบุรี